

oddeľuje — po prvý raz u nás — iba mantinel s priekopou. Kapacita hľadiska je 40 000 pohodlne sediacich divákov, všetky miesta majú operadlá. Na štadióne jasných farieb prevláda symetria a priamky výrazne prevažujú nad krivkami, takže celok pôsobí vyrovnaným dojmom.

Za najkrajší štadión v ČSSR možno bezpochyby považovať Štadión Evžena Rošického v Prahe na Strahove.⁹⁹ Prestavali ho v rokoch 1977—1978 podľa projektu Svatopluka Zemana a Petra Kutnara a pomenovali ho po bývalom československom ľahkoatletickom reprezentantovi, ilegálnom pracovníkovi a komunistickom novinárovi, popravenom za heydrichiády. Štadión má tradičný, približne amfiteatrálny pôdorys, ktorý lepšie vyhovuje ľahkej atletike ako loptovým hrám. Jeho ponechaním stavba zlacnela. Zo starého štadióna ostala hlavná tribúna a využili sa násypy okolo ostatných strán. Hľadisko je strmé, vysoké a uzavreté: jednak kvôli viditeľnosti — ved najzaujímavejšie disciplíny, behy, sa odohrávajú po jeho vnútornom okraji — jednak preto, lebo štadión, podobne ako londýnsky vo Wembley, stojí na kopci, takže v minulosti tu ľahkoatletické výkony značne znehodnocoval vietor. Táto okolnosť spôsobila, že hľadisko skutočne tak trocha pripomína anglické, prispôbené taktiež klimatickým podmienkam. Pestre farby interiéru vyvolávajú pocit radostného očakávania a pohody, hoci veľkolepý výhľad do krajiny sa zakrytím hľadiska stratil; túto menšiu daň štadión odviezol podstatnému zvýšeniu svojej funkčnosti a architektonickej krásy. Intenzívne umelé osvetlenie spočíva jednak na dramaticky naklonených stôžiaroch, jednak na zábradlí na strechách obidvoch pozdĺžnych tribún. Strechy sú podopreté šikmými vťahnutými oceľovými stĺpkami, pripomínajúcimi P. L. Nerviho. Hľadisko obieha a sčeluje biely mantinel a plytká betónová priekopa pre fotografy, filmárov a technických pracovníkov. Mantinel nepokrývajú obvyklé reklamy, čo pôsobí obzvlášť sympaticky. Kapacita hľadiska je 45 000 väčšinou sediacich divákov; len spodné časti za zákrutami slúžia na státie.

Kým priestory pod tribúnami slúžia predovšetkým divákovi, šatne pre športovcov sú v tribúne susedného štadióna Tankistu, spojenej so Štadiónom Evžena Rošického krytými prechodmi ponad prístupovú cestu a tvoriacej s jeho fasádou jeden architektonický celok.

Hlavný prístup od Hradčian je skutočne monumentálny. Vonkajší vzhľad sa zámerne snaží o súzvuk

s prírodou. Dokonca aj kovové obklady fasády sú v nevtieravých prírodných farbách. Borovicami vysadené násypy a rešpektovanie existujúcej zelene, kontrastujúce napr. s betónovým okolím parížskeho Parc des Princes, sú ukázkou nielen citlivosti architektov, ale aj ohľaduplnosti pracovníkov, ktorí štadión stavali. Štadión Evžena Rošického, hoci po konštrukčnej stránke nie je nijako revolučný, patrí medzi najkrajšie v Európe.¹⁰⁰

*

Záverom si možno položiť otázku, aký bude vývin otvorených štadiónov v budúcnosti. Televízia ukončila éru mamutích štadiónov. Veľká vzdialenosť od dejiska udalostí zoslabuje intenzitu divákovho zážitku natoľko, že ak klesne pod určitú hranicu, divák dá prednosť jeho priblíženiu na obrazovke. Preto i najväčšie štadióny budúcnosti už sotva prekročia hranicu 100 000 miest. Diferenciácia štadiónov podľa druhov športu bude pokračovať. Pre kolektívne hry sa našiel optimálny mesiačkový pôdorys hľadiska s prevahou miest na strane odvrátenej od slnka. Avšak najnovší vývin spochybnil aj tento typ pôdorysu: veľké podujatia sa čoraz viac konajú pri umelom osvetlení, keď obidve strany hľadiska sú si rovnocenné. Ľahká atletika sa tomuto riešeniu bude asi musieť ešte dlho prispôbovať z ekonomických príčin, hoci podobný výskum, aký vykonal v dvadsiatych rokoch G. Hadden na štadiónoch pre americký futbal, by priniesol celkom iný optimálny tvar. Budúcnosť patrí poschodovým hľadiskám, krytým zavesenou strechou. Pokrok v stavebnej technológii a technike sa premietne aj do výstavby štadiónov, hoci možno neraz negatívne ovplyvní pôdorys, ako aj profiláciu hľadiska: funkčne najvýhodnejšie riešenie nie je vždy najvýhodnejšie technicky ani ekonomicky. Vchody do ihriska, komunikácie a vôbec priestory, ktoré neslúžia divákovi priamo, budú zaberat z povrchu hľadiska minimálnu plochu. Všetky miesta budú na sedenie. Viac sa bude dbať na pohodlie diváka, spoločenské zariadenia a estetiku prostredia. Rozdiel v kvalite vybavenia miest odpadne, aj čestné lôže časom zaniknú. Iba pracovníci tlače, rozhlasu, a najmä televízie, sprostredkujúci zážitok ďalším divákovi, budú vybavením uprednostnení. Keďže maximálna kapacita hľadiska je vopred určená, nebudú také časté prístavby a prestavby. Veľké štadióny budú vznikať naraz, podľa jednotného výtvarného zámeru, ako slohovo ucelené